

Кризь мерни
мичарозіі

Книга мичирних істот

Крізь терни міфології

УДК 548.25
К11

К11 Крізь терни міфології. Івано-Франківськ: Перекотиполе, 2021. -
с. 24 : іл

ISBN 978-966-xxxx-xx-x

Крізь терни міфології - книга для дітей про істот української міфології. Це пізнавальне видання занурить юних читачів у світ фантастики та міфології. Міфічні істоти різних країн світу, яскраві ілюстрації та цікава інформація про кожного монстра – ось що чекає читача на сторінках енциклопедії.

ISBN 978-966-xxxx-xx-x

©Полек Юлія-Анна, верстка, 2021
©Видавництво «Перекотиполе»,
видання українською мовою

Видавництво «Перекотиполе»

Зміст

---

1 Мавка

2 Чарайстрер

3 Магура

---

4 Лісовик

5 Русалка

6 Водяник

---

7 Потергата

8 Вовкучака

9 Доля

---

10 Нічниця

11 Баба Яга

12 Тур

• Чугайстер

• У легендах та міфах Чугайстер зустрічається у вигляді високого «лісового чоловіка», покритого довгим волоссям та вбраного у білий одяг.

За своїм походженням та описом нагадує лісовика. Хоча це не потойбічна істота, а зачаклований злими відьмами чоловік, котрий блукає лісом. Там він шукає лісовий нявок і їсть їх. Проте до людей Чугайстер ставиться вкрай обачливо і шкоди їм не завдає. Навпаки, як зустріне людину, то поспілкується, побажає гарної дороги та відпустить неушкодженим. Тож для людини цей персонаж не ніс ніякої шкоди і просто гармонійною частиною міфічного світу перевертнів та інших надприродних істот.

• Магура

• Донька слов'янського бога грому та блискавки, війни та
• воїнів, Перуна, небесна дівка — прекрасна, крилата, во-
• йовнича.

Магура – це українська, слов'янська інтерпретація скандинавської Валькірії. Серце її навіки віддане воїнам, котрі полягли в бою.

На полі битви Магура підтримує тих, хто б'ється само-віддано і завзято, з криками та із захопленням. Вона все-ляє в серця воїнів надію та радість.

За легендою, воїн, котрий впав у бою, отримує поцілунок Магури та відправляється до Вирію – райських чертог.

• Русалка

- Дух померлої. Популярний сучасний образ русалки як дівчини з риб'ячим хвостом.

8 Про вигляд цієї істоти, походження, здібності та відношення до людини досі сперечаються. Загалом русалки – це духи померлих жінок і дівчат, які з'являються влітку в полях, лісах, біля річок.

За переказами, русалки мають вигляд тіней людей, ходять голі або не відрізняють зовнішньо від людей. А в деяких повір'ях русалка може набути подоби тварини – щура, птаха, корови та інших.

Русалки можуть нашкодити людині

• Водяник

- Істота, котра існувала у міфах багатьох народів, як уособлення нечистої сили

За українською ж легендою, Водяник походить від самого чорта. Рибачи боялись цього духа, тому приносили йому частування у вигляді вареної риби, хліба та солі.

Проте демонологічних рис Водяник набув вже у християнський період. У язичників він радше був духом, що оберігає спокій річки, як ліс охороняє Лісовик, а болота – Болотяник. А задобрювання їх – це звичайнісінька традиція приносити пожертвування божествам у знак вдячності.

Водяник – володар всіх водоймищ, був старший над усіма русалками, опікувався життям усіх мешканців водоймищ. Та попри його турботливість, злити його все ж не слід, адже за легендою, саме він, розізлившись, міг зруйнувати млин, підняти річку та затопити село, або втопити людину.

• Потерча

- Називають дітей, які померли нехрещеними, або їх душі. Це демонічна істота. В книжках можна знайти ще іншу назву потерча – це потерчук або страдча.

За переказами, душі нехрещених дітей протягом 7 років літають і просять «Хреста!». Їхні голоси схожі на жаб'яче кумкання. А хто почує, той повинен пожаліти нещасну душу: кинути хустинку, рушник або шматок полотна, як крижмо для хрещення. І потрібно промовити: «Іван та Марія! Хрещу тебе в ім'я Отця, Сина і Святого Духа. Амінь.» та дати ім'я дитині. Тоді потерча стане янголом.

Якщо ж за 7 років маля ніхто не охрестить, то воно потрапляє до нечистих духів і стає мавкою, «семиліткою».

• Вовкулака

- Людина-перевертень, що має надприродну здатність перетворюватися у вовка.

Не можна сказати, що вовкулака асоціювався з абсолютним злом, адже він був «перевертнем», тобто людиною, яка перетворилась у вовка.

Існувало багато легенд про те, як можна стати вовкулаком: тебе могла зачарувати відьма, як з твоєю згодою, так і без неї. Тоді людина блукала декілька років у вовчій подобі. Це могла бути вроджена раса, тоді людина жила вдень своїм життям, а на повний місяць, вночі, перетворювалась на звіра. Ходила легенда, що якщо вагітна жінка побачить вовка, то у неї народиться дитина-вовкулак.

А повернути звіру людську подобу можна було, розірвавши шнурок, що висить на його шиї, або ж навіть здерти з нього шкіру.

Ці легенди існують ще з дохристиянських часів, коли люди вірили у перевертнів, чарівників, та в те що злі і добрі сили можуть приходити на землю у вигляді звірів чи людей.

Доля

- Образ вітчизняної міфології, який у народних повір'ях асоціювався зі щастям.

Доля описувалась у образі молодої, гарної дівчини, або ж доброї бабусі, в тому разі, якщо вона щаслива. Якщо ж нещасна, то це була жебрачка в рваному та брудному одязі.

За уявленнями предків, кожна людина має свою долю, яка безповоротно диктує, скільки їй жити і як їй жити. Як стануть зірки та планети у час, коли народиться людина – так і спланують їй подальше життя.

Доля – це не містична істота, не потойбічна сила, а так би мовити – двійник кожної людини, який вже знає, чим їй треба займатись у житті і як жити. Тому коли людина займається не своєю справою, вона виходять погано, адже це не до душі її долі.

Тим, кому випала щасливіша доля, радили не хизуватись нею, а приймати із вдячністю, в інакшому ж випадку, ризикуєш її втратити. А тому, кому випала нещаслива доля, радили її шукати – у іншому занятті, іншому місті та за інших обставин. Адже якщо тут і зараз ти почуваєшся нещасливим – значить твоя доля блукає десь у іншому місці.

• Нічниця

- Схожі на птахів, кажанів або хробаків примари, рідше — жінки з довгим волоссям у чорному одязі.

Вони проникають у будинок через вікно або двері та б'ють дитину. Також нівечать пташині гнізда, випивають яйця та душать пташенят. Нічницями стають ненароджені діти або ті, хто вбили свою матір.

Зі страху перед нічницями матері остерігаються після заходу сонця залишати надворі пелюшки, виходити з будинку та виносити дитину. Не залишають відкритою колыску та застосовують різні обереги. Не купають дітей у воді, що стояла ніч надворі.

Для рятування від нічниць дітей купають у настої різних рослин, роблять з ганчірок або пелюшок ляльок, ставлять їх по 2-3 на кожне вікно, підкидають у чужі вози на базарі тощо. Вигнання нічниць звичайно супроводжується ритуальним діалогом через поріг, вікно або піч.

• Баба Яга

• Мешканка потойбічного світу, предкиня всіх відьом.

У темному дрімучому лісі, куди не може проникнути навіть промінь сонця Дажбога, де лише чути таємничий шепіт потойбічних сил та померлих душ дідів—прапрадів, стоїть на галявині хатинка на курячих ніжках, а в ній живе верховода жінок—амазонок, стара відунка, родоначальниця і предкиня усіх відьом у світі. Баба Яга багато знає про все, що робиться на цім і на тім світі, а тому не кожного до себе підпускає. Баба Яга — володарка цього неземного царства. Одним Баба Яга може допомогти, іншим — на все життя напакостити.

• Тур

- Одне з найдавніших божеств у давньослов'янському пантеоні, а також тотемна тварина давніх слов'ян.

Він був втіленням бога сонця і родючості, заступником воїнів і чередників. Цей міфологічний персонаж зображувався у вигляді багаторогого бика з золотою шерстю (роги тура у давніх слов'ян символізували сонячні промені). З його образом волхви пов'язували єднання неба і землі. На честь Тура співали весняні пісні та колядки.

Тур також вважався богом чоловічої сили, честі. Тому в Чарівному світі він уособлює архетип мужнього чоловіка (анімуса).

*Пізнавальне видання для дітей
середнього шкільного віку (9-14 років)*

Крізь терни міфології

Редактори Круковська Дарина, Сергієнко Яна, Мариноха Анастасія, Полек Юлія-Анна
Дизайнерка Полек Юлія-Анна

Підписано до друку 18.05.2021. Формат 70x90/16
Офсетний друк. Гарнітура Syntho Slab Pro. Ум. друк. арк. 5,00
Наклад 3000 прим. Зам. №

Видавництво Перекотиполе
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців ДК 000
від xx.xx.xxxx р.
Івано-Франківськ

Надруковано у ПП «Юнісофт» 61036, м.Харків, вул. Морозова,
136
www.ttornado.com.ua
Свідоцтво ДК№х від xx.xx.xxx р.

Це пізнавальне видання занурить юних читачів у світ фантастики та міфології. Міфічні істоти різних країн світу, яскраві ілюстрації та цікава інформація про кожного монстра – ось що чекає читача на сторінках енциклопедії.